

Resebyråer, researrangörer och turistservice 2002

Travel agencies, tour operators and tourist assistance 2002

I korta drag

Övervägande andel småföretag, men storföretagen dominerar

Under 2002 fanns det totalt 2 423 företag i den undersökta resebranschen. Av dessa företag var 98 procent småföretag med mindre än 20 antal anställda. Men det är i de åtta riktigt stora företagen med mer än 250 anställda som dominansen finns.

Minskning av nettoomsättningen

Enligt siffror från Företagsstatistiken uppgick nettoomsättningen under 2002 till knappt 35 miljarder kronor, detta är en minskning med cirka 15 procent sedan 2001.

Kraftig dominans av företagskunder

Branschens största kund var företagskunder. Av den totala försäljningen gick cirka 66 procent av försäljningen till företagskunder. Den näst största kunden var privatpersoner som stod för cirka 30 procent av den totala försäljningen.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Monica Leonardsson, SCB, tfn 019-17 62 81,
monica.leonardsson@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1403-1633 Serie NV – Näringsverksamhet. Utkom den 28 juni 2004.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Svante Öberg, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	4
Publikationen baseras på två undersökningar	4
98 procent av företagen i resebranschen är småföretag, men storföretagen dominerar	4
Nettoomsättningen minskade	4
Försäljning och förmedling av resor dominerade intäkterna	5
Kraftigt minskad investeringstakt	5
Tidigare branschundersökning	5
Tabeller	6
Branschindelning	6
Teckenförklaring	6
1. Basfakta och nyckeltal för resebranschen 2000-2002, belopp i mnkr och nyckeltal i procent	6
2. Basfakta och nyckeltal för resebranschen 2002 fördelat på näringsgren enligt SNI, belopp i mnkr och nyckeltal i procent	7
3. Basfakta och nyckeltal för resebranschen 2002 fördelat på storleksklass, belopp i mnkr och nyckeltal i procent	7
4. Resultaträkning för resebranschen 2000-2002, mnkr	8
5. Resultaträkning för resebranschen 2002 fördelat på näringsgren enligt SNI, mnkr	8
6. Balansräkning för resebranschen 2000-2002, mnkr	9
7. Balansräkning för resebranschen 2002 fördelat på näringsgren enligt SNI, mnkr	9
8. Nettoomsättning för resebranschen 2002 fördelat på intäktsslag och näringsgren enligt SNI, mnkr	10
9. Nettoomsättning för resebranschen 2002 fördelat på intäktsslag och storleksklass, mnkr	10
10. Nettoomsättning för resebranschen 2002 fördelat på intäktsslag och kundkategori, mnkr	11
11. Nettoomsättning för resebranschen 2002 fördelat på storleksklass och kundkategori, mnkr	11
Fakta om statistiken	12
Detta omfattar statistiken	12
Definitioner och förklaringar	12
Variabler	13
Så görs statistiken	14
Statistikens tillförlitlighet	14
Bra att veta	15
Annan statistik	15
Publicering och spridning	15

In English	16
Summary	16
Most of the enterprises in the business are small enterprises	16
Decrease in net turnover	16
Enterprises – the biggest client	16
List of tables	17
List of terms	18

Statistiken med kommentarer

Publikationen baseras på två undersökningar

Denna publikation bygger på resultat från två olika undersökningar; dels på *Företagsstatistik för industri- bygg och tjänsteföretag 2002*, dels på en fördjupad *branschundersökning* av branschen *Arrangerande och försäljning av resor; turistservice* (SNI 63.3), fortsättningsvis kallad för det samlade namnet *Resebranschen*, om inget annat anges. Tabellerna 1-7 bygger på Företagsstatistiken och tabellerna 8-11 bygger på branschundersökningen.

Netto- respektive bruttoredovisning

För företagen i resebranschen (främst resebyråer, SNI 63302) förekommer intäkter för förmedlade resor. För dessa företag förekommer även motsvarande kostnader för förmedlade resor. Hur företagen väljer att redovisa dessa intäkter och kostnader skiljer sig åt. Vissa gör en bruttoredovisning, d.v.s. de redovisar intäkter och kostnader var för sig. Andra företag gör en nettoredovisning, d.v.s. de redovisar endast överskottet av sin verksamhet. Enligt branschorganisationer rekommenderas dock en bruttoredovisning.

De två undersökningarna skiljer sig åt en del vad gäller denna redovisningen. I siffrorna från Företagsstatistiken förekommer en blandning av brutto- och nettoredovisning. De företag som är undersökta via enkät (d.v.s. företag med 50 anställda och fler) bruttoredovisas. För övriga företag där uppgifter hämtats in via administrativt material från Skatteverket förekommer en blandning av netto- och bruttoredovisning.

I siffrorna från branschundersökningen däremot görs en ren bruttoredovisning. I tabell 8 redovisas dock även kostnaderna för förmedlade resor. Vi kan därför på detta sätt även få en nettoredovisning om vi drar bort dessa kostnader.

98 procent av företagen i resebranschen är småföretag, men storföretagen dominerar

Under 2002 fanns det enligt SCB:s företagsregister totalt 2 423 företag registrerade i resebranschen (SNI 63.3). Dessa företag sysselsatte under samma period drygt 10 000 helårs anställda. Antalet företag har ökat med cirka fyra procent sedan året innan. Antalet anställda har däremot minskat med cirka sju procent.

Av de 2 423 företagen var den absoluta merparten, 98 procent, småföretag med mindre än 20 anställda. Trots den stora dominansen vad gäller antalet småföretag sörjde de endast för cirka 32 procent av branschens totala antal anställda.

I den största storleksklassen med 250 anställda och fler fanns det endast åtta företag, trots detta sörjde de för flest antal anställda. 40 procent av branschens totala antal anställda återfanns bland dessa stora företag.

Nettoomsättningen minskade

Siffror från Företagsstatistiken visade att nettoomsättningen i resebranschen under 2002 uppgick till knappt 35 miljarder kronor. Jämfört med 2001 är det en minskning med drygt sex miljarder kronor, vilket motsvarar cirka 15 procent. Mellan åren 2000 och 2001 hade däremot nettoomsättningen gått upp och ökat med cirka elva procent. Att omsättningen i resebranschen minskat mellan 2001 och 2002 var dock ej något oväntat resultat med tanke på krisen som uppstod i resebranschen efter den 11:e september 2001.

Vidare visar resultatet från Företagsstatistiken att de åtta företag som återfanns i den största storleksklassen omsatte cirka 42 procent av den totala omsättningen. Småföretagen, som uppgick till 98 procent av totala antalet företag, omsatte endast cirka 36 procent av den totala omsättningen i resebranschen.

Siffrorna från branschundersökningen och som redovisas i tabellerna 8-11 skiljer sig åt från siffrorna från Företagsstatistiken som redovisas i tabellerna 1-5. Anledningen till denna differens beror på hur intäkterna för förmedlade resor redovisas (se faktarutan ovan). Branschundersökningen visar att nettoomsättningen uppgick till drygt 57 miljarder kronor (observera att detta är en ren bruttoredovisning). Av dessa 57 miljarder kronor omsatte researrangörerna (SNI 63301) cirka 19 miljarder kronor, resebyråerna (SNI 63302) omsatte cirka 37 miljarder kronor och turistservice (SNI 63303) ungefär 0,9 miljarder kronor. De totala kostnaderna för förmedlade resor, som främst återfinns i resebyråernas redovisning, uppgick till drygt 37 miljarder kronor. Om dessa kostnader dras bort från nettoomsättningen (vi får då en ren nettoredovisning) stannar den totala nettoomsättningen i resebranschen på cirka 20 miljarder kronor. Av dessa 20 miljarder kronor stod researrangörer för drygt 14 miljarder kronor, resebyråer för knappt fem miljarder kronor och resten stod turistservice för.

Försäljning och förmedling av resor dominerade intäkterna

Branschundersökningen visade att det intäktslag som hade den i särklass största omsättningen var *Försäljning och förmedling av resor*, vilken uppgick till cirka 40 miljarder kronor, eller 70 procent av branschens totala nettoomsättning. Observera dock att detta är en bruttoredovisning. Företagen har även kostnader för att förmedla resorna, nettot blir då knappt tre miljarder kronor. Intäktslaget *Paketresearrangemang* uppgick till drygt 16 miljarder kronor. Övriga intäktslag stod tillsammans för drygt två procent av de totala intäktslagen.

Kraftigt minskad investeringstakt

Enligt siffror från Företagsstatistiken ser vi att branschen dragit ned på investeringstakten de senaste åren. Sedan 2000 har bruttoinvesteringarna minskat med cirka 43 procent och nettoinvesteringarna har minskat med cirka 80 procent

Tidigare branschundersökning

En branschundersökning i resebranschen gjordes tidigare för referensåret 1999. Undersökningarna är dock ej helt jämförbara, dels användes inte samma variabler för intäktslagen, dels redovisades 1999-års undersökning med en blandning av brutto- och nettoredovisning. Branschundersökningen gällande 2002 redovisas, som nämnts tidigare, med en bruttoredovisning.

Något man ändå kan jämföra är fördelningen på kundkategorier. I branschundersökningarna var nettoomsättningen uppdelad på vilka slags kunder försäljningen gick till. Undersökningen för 1999 visade att de viktigaste kunderna var *Hushåll/privatpersoner*, 55 procent av försäljningen gick till dessa kunder. Försäljningen till *Företag* var 39 procent av den totala försäljningen. Undersökningen för 2002 visade däremot att de största kunderna var *Företag*, 66 procent av nettoomsättningen gick till dessa kunder. Försäljning till *Hushåll/privatpersoner* uppgick till drygt 30 procent av den totala försäljningen.

Tabeller

Branschindelning

Tabellerna 2, 5, 7 och 8 presenterar statistik fördelad på näringsgren enligt SNI. De delbranscher som särredovisas är följande:

SNI 63.301	Arrangerande av resor
SNI 63.302	Försäljning av resor (resebyråer)
SNI 63.303	Turistservice

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05

1. Basfakta och nyckeltal för resebranschen 2000-2002, belopp i mnkr och nyckeltal i procent

1. Basic data and key ratios for travel agencies and tour operators 2000-2002, SEK millions and per cent

	2000	2001	2002
BASFAKTA			
Antal företag	2 227	2 340	2 423
Antal anställda	11 150	10 900	10 142
Nettoomsättning	36 992	41 090	34 815
Rörelseresultat	181	-248	-448
Produktionsvärde	37 420	39 247	35 144
Förädlingsvärde	3 836	3 740	3 262
Summa tillgångar	14 172	15 381	14 732
Bruttoinvesteringar	370	273	211
Nettoinvesteringar	299	179	59
NYCKELTAL			
Avkastning på eget kapital	17.5	-7.3	-14.9
Avkastning på totalt kapital	6.6	1.3	-0.5
Soliditet	22	22	19
Rörelsemarginal	0.5	-0.6	-1.3
Nettoomsättning per anställd, tkr	3 318	3 770	3 433

Källa: SCB:s Företagsstatistik för industri-, bygg och tjänsteföretag 2000-2002.

2. Basfakta och nyckeltal för resebranschen 2002 fördelat på näringsgren enligt SNI, belopp i mnkr och nyckeltal i procent

2. Basic data and key ratios for travel agencies and tour operators 2002 by group (NACE classification), SEK millions and per cent

	SNI 63.301	SNI 63.302	SNI 63.303
BASFAKTA			
Antal företag	841	807	775
Antal anställda	3 474	5 930	738
Nettoomsättning	19 049	14 884	882
Rörelseresultat	-82	-366	0
Produktionsvärde	19 121	15 025	998
Förädlingsvärde	1 150	1 888	224
Summa tillgångar	9 051	5 096	585
Bruttoinvesteringar	102	65	44
Nettoinvesteringar	-2	48	13
NYCKELTAL			
Avkastning på eget kapital	-4	-31,8	-1,5
Avkastning på totalt kapital	2	-5,2	1,9
Soliditet	18	22	23
Rörelsemarginal	-0,4	-2,5	0
Nettoomsättning per anställd, tkr	5 483	2 510	1 195

Källa: SCB:s Företagsstatistik för industri-, bygg och tjänsteföretag 2002.

3. Basfakta och nyckeltal för resebranschen 2002 fördelat på storleksklass, belopp i mnkr och nyckeltal i procent

3. Basic data and key ratios for travel agencies and tour operators 2002 by enterprise size, SEK millions and per cent

	Storleksklass (antal anställda)					TOTALT
	0-19	20-49	50-99	100-249	250-	
BASFAKTA						
Antal företag	2 363	31	16	5	8	2 423
Antal anställda	3 287	950	1 042	805	4 058	10 142
Nettoomsättning	12 553	3 974	2 754	778	14 755	34 815
Rörelseresultat	146	-91	-25	-179	-299	-448
Produktionsvärde	12 785	4 031	2 778	791	14 759	35 144
Förädlingsvärde	1 236	303	319	94	1 310	3 262
Summa tillgångar	3 148	1 010	756	1 004	8 814	14 732
Bruttoinvesteringar	131	13	23	4	40	211
Nettoinvesteringar	57	12	23	3	-36	59
NYCKELTAL						
Avkastning på eget kapital	17,5	-31	-6,1	-83,8	-19,2	-14,9
Avkastning på totalt kapital	7,1	-7,3	-0,1	-17	-0,5	-0,5
Soliditet	26	28	13	25	16	19
Rörelsemarginal	1,2	-2,3	-0,9	-23	-2	-1,3
Nettoomsättning per anställd, tkr	3 819	4 184	2 643	966	3 636	3 433

Källa: SCB:s Företagsstatistik för industri-, bygg och tjänsteföretag 2002.

4. Resultaträkning för resebranschen 2000-2002, mnkr

4. Income statement for travel agencies and tour operators 2000-2002, SEK millions

	2000	2001	2002
Nettoomsättning exkl. punktskatter	36 992	41 090	34 815
Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning	2	-1	25
Övriga rörelseintäkter	692	498	381
Handelsvaror, råvaror och förnödenheter	-13 963	-15 822	-13 594
Övriga externa kostnader	-19 412	-21 795	-18 141
Personalkostnader	-3 748	-3 869	-3 589
Av- och nedskrivningar (samt återföringar därav) av materiella/immateriella anläggningstillgångar	-333	-351	-317
Övriga rörelsekostnader	-50	2	-32
Rörelseresultat	180	-248	-450
Resultat från finansiella investeringar	363	5	22
Resultat efter finansiella poster	544	-243	-429
Bokslutsdispositioner	-53	36	81
Skatt på årets resultat	-232	-109	-85
Årets resultat	259	-316	-432

Källa: SCB:s *Företagsstatistik för industri-, bygg och tjänsteföretag 2000-2002*.

5. Resultaträkning för resebranschen 2002 fördelat på näringsgren enligt SNI, mnkr

5. Income statement for travel agencies and tour operators 2002 by group (NACE classification), SEK millions

	SNI 63.301	SNI 63.302	SNI 63.303	TOTALT
Nettoomsättning exkl. punktskatter	19 049	14 884	882	34 815
Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning	25	-	-	25
Övriga rörelseintäkter	58	145	178	381
Handelsvaror, råvaror och förnödenheter	-3 626	-9 570	-398	-13 594
Övriga externa kostnader	-14 269	-3 495	-377	-18 141
Personalkostnader	-1 124	-2 208	-257	-3 589
Av- och nedskrivningar (samt återföringar därav) av materiella/immateriella anläggningstillgångar	-169	-120	-28	-317
Övriga rörelsekostnader	-27	-4	-1	-32
Rörelseresultat	-83	-367	0	-450
Resultat från finansiella investeringar	20	4	-2	22
Resultat efter finansiella poster	-63	-364	-2	-429
Bokslutsdispositioner	75	6	-	81
Skatt på årets resultat	-97	11	1	-85
Årets resultat	-84	-347	-1	-432

Källa: SCB:s *Företagsstatistik för industri-, bygg och tjänsteföretag 2002*.

6. Balansräkning för resebranschen 2000-2002, mnkr

6. Balance sheet for travel agencies and tour operators 2000-2002, SEK millions

	2000	2001	2002
Tecknat men ej inbetalt kapital	-	-	-
Immateriella anläggningstillgångar	387	420	527
Materiella anläggningstillgångar	1 414	1 345	1 116
Finansiella anläggningstillgångar	1 604	1 609	1 823
Summa anläggningstillgångar	3 406	3 374	3 465
Varulager m.m.	310	280	185
Kortfristiga fordringar	5 547	5 788	5 217
Kortfristiga placeringar	2 950	4 150	4 164
Kassa och bank	1 960	1 789	1 700
Summa omsättningstillgångar	10 768	12 006	11 266
SUMMA TILLGÅNGAR	14 174	15 381	14 731
Eget kapital	2 574	2 809	2 431
Obeskattade reserver	749	715	609
Avsättningar	91	106	100
Långfristiga skulder	1 208	999	959
Kortfristiga skulder	9 552	10 753	10 633
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	14 174	15 381	14 731

Källa: SCB:s Företagsstatistik för industri-, bygg och tjänsteföretag 2000-2002.

7. Balansräkning för resebranschen 2002 fördelat på näringsgren enligt SNI, mnkr

7. Balance sheet for travel agencies and tour operators 2002 by group (NACE classification), SEK millions

	SNI 63.301	SNI 63.302	SNI 63.303	TOTALT
Tecknat men ej inbetalt kapital	-	-	-	-
Immateriella anläggningstillgångar	327	191	9	527
Materiella anläggningstillgångar	652	228	236	1 116
Finansiella anläggningstillgångar	1 087	664	72	1 823
Summa anläggningstillgångar	2 066	1 083	316	3 465
Varulager m.m.	156	13	16	185
Kortfristiga fordringar	2 549	2 536	132	5 217
Kortfristiga placeringar	3 733	427	4	4 164
Kassa och bank	546	1 038	116	1 700
Summa omsättningstillgångar	6 985	4 013	268	11 266
SUMMA TILLGÅNGAR	9 051	5 096	584	14 731
Eget kapital	1 329	976	126	2 431
Obeskattade reserver	360	235	14	609
Avsättningar	45	45	10	100
Långfristiga skulder	433	317	209	959
Kortfristiga skulder	6 884	3 524	225	10 633
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	9 051	5 096	584	14 731

Källa: SCB:s Företagsstatistik för industri-, bygg och tjänsteföretag 2000-2002.

8. Nettoomsättning för resebranschen 2002 fördelat på intäktsslag och näringsgren enligt SNI, mnkr

8. Net turnover for travel agencies and tour operators 2002 by type of income and by group (NACE classification), SEK millions

Intäktsslag	SNI 63.301	SNI 63.302	SNI 63.303	Totalt	Felmarginal +/- ¹
Paketresearrangemang	13 848	2 244	36	16 128	583
Försäljning och förmedling av resor	5 178	35 172	29	40 379	588
Turistbyråttjänster, inkl. guidning	32	1	624	657	40
Försäljning av handelsvaror	66	2	59	127	82
Övrig tjänsteförsäljning	270	92	135	497	96
SUMMA NETTOOMSÄTTNING	19 394	37 511	883	57 788	-
Kostnader för förmedling av resor	4 762	32 632	17	37 411	550

Källa: SCB:s fördjupade branschundersökning för tjänstesektorn 2002. Nettoomsättningen redovisas brutto.

¹ Felmarginal vid 95 procents konfidensintervall

9. Nettoomsättning för resebranschen 2002 fördelat på intäktsslag och storleksklass, mnkr

9. Net turnover for travel agencies and tour operators 2002 by type of income and by enterprise size, SEK millions

Intäktsslag	Storleksklass (antal anställda)					TOTALT
	0-19	20-49	50-99	100-249	250-	
Paketresearrangemang	3 102	1 352	1 446	319	9 909	16 128
Försäljning och förmedling av resor	8 559	2 760	3 869	5 255	19 936	40 379
Turistbyråttjänster, inkl. guidning	617	22	17	0	0	657
Försäljning av handelsvaror	103	4	20	0	0	127
Övrig tjänsteförsäljning	190	67	62	1	177	497
SUMMA NETTOOMSÄTTNING	12 571	4 205	5 414	5 575	30 022	57 788

Källa: SCB:s fördjupade branschundersökning för tjänstesektorn 2002. Nettoomsättningen redovisas brutto

10. Nettoomsättning för resebranschen 2002 fördelat på intäktsslag och kundkategori, mnkr

10. Net turnover for travel agencies and tour operators 2002 by type of income and type of customer, SEK millions

	Kundkategori ¹					TOTALT
	1	2	3	4	5	
Paketresearrangemang	10 601	112	5 312	39	63	16 128
Försäljning och förmedling av resor	26 879	1 523	11 633	236	107	40 379
Turistbyråttjänster, inkl. guidning	314	61	277	2	0	657
Försäljning av handelsvaror	6	4	117	0	0	127
Övrig tjänsteförsäljning	407	10	80	0	0	497
SUMMA NETTOOMSÄTTNING	38 207	1 710	17 419	277	170	57 788

Källa: SCB:s fördjupade branschundersökning för tjänstesektorn 2002. Nettoomsättningen redovisas brutto

¹:Kundkategorier: 1=Företag och affärsdrivande verk, 2=Stat och kommun, 3=Hushåll/privatpersoner

4=Hushållens icke vinstdrivande organisationer, 5=Export

11. Nettoomsättning för resebranschen 2002 fördelat på storleksklass och kundkategori, mnkr

11. Net turnover for travel agencies and tour operators 2002 by enterprise size and type of customer, SEK millions

Storleksklass (antal anställda)	Kundkategori ¹					TOTALT
	1	2	3	4	5	
0-19	6 104	381	5 750	238	97	12 571
20-49	2 402	341	1 407	4	51	4 205
50-99	2 906	253	2 238	15	0	5 414
100-249	5 375	91	89	20	0	5 575
250-	21 421	645	7 934	0	22	30 022
SUMMA NETTOOMSÄTTNING	38 207	1 710	17 419	277	170	57 788

Källa: SCB:s fördjupade branschundersökning för tjänstesektorn 2002. Nettoomsättningen redovisas brutto

¹:Kundkategorier: 1=Företag och affärsdrivande verk, 2=Stat och kommun, 3=Hushåll/privatpersoner

4=Hushållens icke vinstdrivande organisationer, 5=Export

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Syftet med statistiken är att belysa branschens struktur med avseende på exempelvis lönsamhet, tillväxt, utveckling, finansiering, produktion och marknad. Statistiken baseras på två undersökningar; dels på den årliga *Företagsstatistiken 2002*, dels på en fördjupad branschundersökning av företag i resebranschen. Branschundersökningar genomförs i olika branscher med tre till fyra års mellanrum, det är så kallade *intermittenta undersökningar*.

Rampopulationen, 2 461 företag, är densamma för Företagsstatistiken och branschundersökningen. Den omfattar samtliga företag som vid urvalstillfället klassificerats med SNI kod 63.3, och som var aktiva i SCB:s företagsregister oberoende av juridisk form.

Företagsstatistiken genomförs som en totalundersökning, medan branschundersökningen baseras på ett stratifierat företagsurval från samma population (suburval) och omfattar 457 företag.

Tabellerna 1-7 bygger på Företagsstatistiken 2002, som beskrivs och publiceras i sin helhet i webb-SM [NV 19 SM 0401](#). Resultatet finns även publicerat i *Sveriges Statistiska Databaser*, SSD. Såväl Webb-SM som SSD finns tillgängliga gratis på www.scb.se.

Branschundersökningen ligger till grund för tabellerna 8-11. Även branschundersökningen finns tillgänglig i SSD på www.scb.se.

Definitioner och förklaringar

De undersökta objekten utgörs av företagsenheten som i de flesta fall sammanfaller med den juridiska enheten eller bokslutsenheten.

Näringsgrensindelning

För klassificering av näringsgren gäller standard för *Svensk näringsgrensindelning*, SNI 2002, som är hierarkiskt uppbyggd. De fyra första nivåerna är identiska med EU:s näringsgrensstandard, *NACE Rev. 1*. Uppgifter för branschklassificering erhålles från SCB:s företagsregister och bygger på företagets verksamhet 2002. Varje företag hänförs till den näringsgren där det har sin huvudsakliga verksamhet.

Storleksklasser

Statistiken redovisas också med företagen indelade i olika storleksklasser. Storleksklasserna är uppdelade efter antal anställda omräknat till heltidsanställda. De olika storleksklasserna är följande:

0-19 anställda

20-49 anställda

50-99 anställda

100-249 anställda

250 - anställda

Redovisningsperiod

Uppgifterna avser i normalfallet kalenderåret 2002. Företag med brutet räkenskapsår har redovisat uppgifter för tolv månadersperioder som delvis sammanfaller med kalenderåret 2002.

Urvalsenhet/undersökningsenhet

Urvalsenheten i såväl Företagsstatistiken som branschundersökningen utgörs av företaget, d.v.s. den juridiska enheten eller bokslutsenheten. De juridiska enheterna utgörs av aktiebolag, ekonomiska föreningar, handels- och kommanditbolag, statliga affärsverk, enskilda näringsidkare samt vissa stiftelser.

Variabler***Företagsstatistiken***

Den del av Företagsstatistiken som redovisas i detta SM innehåller bland annat uppgifter om företagets resultat- och balansräkningar med specifikationer, antal anställda, varulager, anskaffningar av aktier och materiella anläggningstillgångar.

Antal anställda

Företagsstatistiken mäter medelantalet anställda som redovisas i företagets officiella årsredovisningar. Med detta avses antalet anställda omräknat till heltidspersoner på årsbasis.

Produktionsvärde

Med produktionsvärde avses den faktiska produktionen utförd av företagen. Det baseras på nettoomsättningen, justerat för förändringar av lager och pågående arbete, aktiverat arbete för egen räkning och övriga rörelseintäkter (exkl. bidrag, kursvinster och reavinster) samt inköpskostnaden för varor som säljs utan vidare bearbetning (handelsvaror).

Förädlingsvärde

Förädlingsvärdet brukar uttryckas som företagets bidrag till Bruttonationalprodukten, BNP. Det definieras i Företagsstatistiken som produktionsvärdet minus kostnader för köpta varor och tjänster, dock ej löner och sociala avgifter.

Bruttoinvesteringar

Bruttoinvesteringar definieras som årets anskaffningar av materiella anläggningstillgångar, samt förbättringsutgifter som stadigvarande höjer värdet på materiella anläggningstillgångar.

Nettoinvesteringar

Nettoinvesteringar definieras som årets anskaffningar minus årets avyttringar av materiella anläggningstillgångar. Med avyttringar avses den intäkt företaget erhållit vid försäljningen av den materiella anläggningstillgången.

Avkastning på eget kapital

Avkastningen på eget kapital beräknas genom att dividera resultatet efter finansiella poster med justerat eget kapital. Med justerat eget kapital menas eget kapital plus 72 procent av obeskattade reserver.

Avkastning på totalt kapital

Avkastningen på totalt kapital får man genom att ta summan av rörelseresultatet och finansiella intäkter dividerat med de totala tillgångarna.

Soliditet

Soliditeten definieras som justerat eget kapital i procent av summa skulder och eget kapital. Med justerat eget kapital menas eget kapital plus 72 procent av obeskattade reserver.

Rörelsemarginal

Rörelsemarginalen är detsamma som rörelseresultatet i relation till nettoomsättningen.

Branschundersökningen

Branschundersökningen innehåller detaljerade uppgifter om rörelseintäkternas fördelning på intäktslag/tjänsteprodukt. Här har EU:s standard för produktindelning *Classification of products by Activity*, CPA, och FN:s motsvarande standard *Central Product Classification*, CPC, varit vägledande. Branschundersökningen innehåller även uppgifter om kundkategorier, samt i vissa fall förekommer också frågor om branschspecifika kostnader.

Så görs statistiken

Företagsstatistiken

Företagsstatistiken är en årlig totalundersökning. Samtliga företag med minst 50 anställda enligt SCB:s företagsregister, samt vissa företag med färre anställda, men med betydande verksamhet, undersöks via enkät. De mindre företagen undersöks via administrativt material från Skatteverket.

Branschundersökningen

Branschundersökningen baseras på ett stratifierat företagsurval med samma rampopulation som Företagsstatistiken (suburval). Även denna undersökning genomförs via enkät.

I båda undersökningarna inhämtas viss information för enkäter som inte kommit in från de officiella årsredovisningarna. Uppgifter för företag som saknas i det administrativa materialet, eller vars lämnade uppgifter är oanvändbara, skattas med hjälp av medelvärden för företagets bransch och storleksklass.

För båda undersökningarna föreligger uppgiftsplikt. Användningen av administrativa material, samt användningen av urvalsundersökningar utgör ett led i SCB:s strävan att begränsa företagens uppgiftslämnande.

Statistikens tillförlitlighet

Eftersom ej inkomna enkätföretag upprättas utifrån årsredovisningar finns i princip inget objektsbortfall i de båda undersökningarnas enkätdeklar. Det bortfall som ändå finns avser det administrativa materialet i Företagsstatistiken, detta bortfall redovisas i webb-SM [NV 19 SM 0401](#).

Partiellt bortfall förekommer främst för de företag som upprättats utifrån de officiella årsredovisningar och avser de specifikationer som inte kan utläsas ur årsredovisningen. För redovisningen av Företagsstatistiken i detta SM är det partiella bortfallet av marginell betydelse. Det partiella bortfallet i branschundersökningen kan däremot vara förhållandevis omfattande.

För att underlätta uppgiftslämnandet och minska risken för mätfel är undersökningarna anpassade till lagar och praxis på redovisningsområdet. Insamlade uppgifter genomgår därefter både manuell och maskinell granskning och vid behov korrigerings. Det administrativa materialet i Företagsstatistiken granskas på ett mer översiktligt sätt. Anpassningen till lagar och praxis leder till att naturliga brott uppstår i tidsserier.

I slutbearbetningen av Företagsstatistiken görs vissa modellantaganden för företagen som undersöks via administrativt material. Ett exempel på detta är beräkning av investeringar för dessa företag.

Övertäckning består av företag med felaktig branschkod, samt nedlagda eller vilande företag. Undertäckning består av felbranschade eller nystartade företag. Både över- och undertäckning förekommer i de båda undersökningarna.

Branschundersökningen som baseras på ett slumpmässigt urval är behäftat med slumpfel, vilket är mindre för redovisningsgrupper avseende näringsgrenstotaler än för den storlekklassindelade redovisningen.

Bra att veta

Annan statistik

Företagsstatistiken och branschundersökningen utgör tillsammans med andra undersökningar underlag till nationalräkenskapernas beräkningar. Det bör poängteras att Företagsstatistikens definitioner på förädlingsvärde, produktionsvärde, brutto- och nettoinvesteringar skiljer sig från nationalräkenskapernas. Företagsstatistiken är anpassad till företagsekonomiska begrepp. Anpassningar av definitionerna måste sedan göras för att nå nationalräkenskapernas termer. Se ovan under *Definitioner och förklaringar* för Företagsstatistikens definitioner av dessa variabler.

Publicering och spridning

Fr.o.m. referensåret 1999 finns en ny SM-serie, kallad *Näringslivets struktur* (NV 19). Inom denna serie publiceras Företagsstatistiken i ett SM som omfattar hela näringslivet, i ett SM som avser industrinäringslivet och i separata SM för olika branscher inom tjänstesektorn integrerat med de fördjupade branschundersökningarna. I samma serie redovisas även statistik om industrins varuproduktion.

Tidigare publicering

Företagsstatistiken ersätter de gamla undersökningarna Finansstatistik för företag och industristatistik. Finansstatistiken publicerades t.o.m. årgång 1995 i boken Företagen, samt för 1996-1998 i SM serie NV 11. Industristatistiken publicerades i boken Industri t.o.m. årgång 1995 Industri del 1. För åren 1997 och 1998 redovisades Svensk industri i NV 18 SM 0001.

Branschundersökningarna publicerades tidigare i rapportserien: Rapport från SCB:s tjänstenäringsstatistik, serie Se 70.

Sveriges statistiska databaser

Uppgifter för Företagsstatistiken som redovisas i detta SM finns för hela näringslivet i Sveriges statistiska databaser, SSD. Tabell 2 i detta SM motsvarar hela variabelinnehållet i databaserna. Även uppgifter för branschundersökningarna finns i SSD.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i särskilda beskrivningar av statistiken; dels i [NV 0201](#) för Företagsstatistiken för industri-, bygg och tjänsteföretag 2002, dels i [NV 1206](#) för branschundersökningar 2002.

In English

Summary

Most of the enterprises in the business are small enterprises

During 2002 there were 2 423 enterprises in the business. Most of the enterprises, (2 363, or 98 per cent of all enterprises) were in the smallest size category (0-19 employees). Just eight enterprises came into the largest size category (250 or more enterprises).

Decrease in net turnover

During 2002 the total net turnover in the business reached about SEK 35 billion. This represents a decrease of about 15 per cent compared to 2001.

Enterprises – the biggest client

The biggest client category was *Enterprises*, representing about 66 per cent. The second biggest client was *Private persons* 30 per cent of the net turnover.

List of tables

Explanation of symbols	6
1. Basic data and key ratios for travel agencies and tour operators 2000-2002, SEK millions and per cent	6
2. Basic data and key ratios for travel agencies and tour operators 2002 by group (NACE classification), SEK millions and per cent	7
3. Basic data and key ratios for travel agencies and tour operators 2002 by enterprise size, SEK millions and per cent	7
4. Income statement for travel agencies and tour operators 2000-2002, SEK millions	8
5. Income statement for travel agencies and tour operators 2002 by group (NACE classification), SEK millions	8
6. Balance sheet for travel agencies and tour operators 2000-2002, SEK millions	9
7. Balance sheet for travel agencies and tour operators 2002 by group (NACE classification), SEK millions	9
8. Net turnover for travel agencies and tour operators 2002 by type of income and by group (NACE classification), SEK millions	10
9. Net turnover for travel agencies and tour operators 2002 by type of income and by enterprise size, SEK millions	10
10. Net turnover for travel agencies and tour operators 2002 by type of income and type of customer, SEK millions	11
11. Net turnover for travel agencies and tour operators 2002 by enterprise size and type of customer, SEK millions	11
Terms in tables 4-5	18
Terms in tables 6-7	18

List of terms

Terms in tables 1-3

Antal företag	Number of enterprises
Antal anställda	Number of employees
Nettoomsättning	Net turnover
Rörelseresultat	Operating profit/loss
Produktionsvärde	Production value
Förädlingsvärde	Value added
Summa tillgångar	Assets total
Bruttoinvesteringar	Gross investments
Nettoinvesteringar	Net investments
Avkastning på eget kapital	Return on adjusted equity
Avkastning på totalt kapital	Return on total assets
Soliditet	Equity-assets ratio
Rörelsemarginal	Gross margin
Nettoomsättning per anställd, tkr	Net turnover per employee
SNI	NACE code

Terms in tables 4-5

RESULTATRÄKNING	INCOME STATEMENT
Nettoomsättning exkl. punktskatter	Net turnover excluding excise duties
Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning	Change in stocks of work in progress, finished goods and work on contract
Övriga rörelseintäkter	Other operating income
Handelsvaror, råvaror och förnödenheter	Goods for resale, raw materials and consumables
Övriga externa kostnader	Other external costs
Personalkostnader	Personnel costs
Av- och nedskrivningar (samt återföringar därav) av materiella/immateriella anläggningstillgångar	Depreciation and write-downs (as well as reversals) of tangible and intangible assets
Övriga rörelsekostnader	Other operating costs
Rörelseresultat	Operating profit/loss
Resultat från finansiella investeringar	Profit/loss from financial investments
Resultat efter finansiella poster	Profit/loss after financial items
Bokslutsdispositioner	Appropriations
Skatt på årets resultat	Taxes
Årets resultat	Net profit/loss for the year

Terms in tables 6-7

BALANSRÄKNING	BALANCE SHEET
Tecknat men ej inbetalt kapital	Subscribed capital unpaid
Immateriella anläggningstillgångar	Intangible assets
Materiella anläggningstillgångar	Tangible assets
Finansiella anläggningstillgångar	Financial assets
Summa anläggningstillgångar	Fixed assets total
Varulager m.m.	Inventories etc.

Kortfristiga fordringar	Receivables
Kortfristiga placeringar	Investments
Kassa och bank	Cash and bank balances
Summa omsättningstillgångar	Current assets total
SUMMA TILLGÅNGAR	ASSETS TOTAL
Eget kapital	Equity
Obeskattade reserver	Untaxed reserves
Avsättningar	Provisions
Långfristiga skulder	Long-term liabilities
Kortfristiga skulder	Current liabilities
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	EQUITY AND LIABILITIES TOTAL

Terms in tables 8-11

Paketresearrangemang	Package tours
Försäljning och förmedling av resor	Intermediary of tours
Turistbyråttjänster, inkl. guidning	Tourist assistance
Försäljning av handelsvaror	Sales of goods for resale
Övrig tjänsteförsäljning	Other services
Företag/affärsdrivande verk	Enterprises/government-owned companies
Statliga myndigheter	Government authorities
Kommunala myndigheter	Local authorities
Hushåll/privatpersoner	Private persons
Hushållens icke vinstdrivande organisationer	Private non-profit organisations
Export	Exports